

Analiza Impactului de Reglementare
a proiectului Hotărîrii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind controalele oficiale în
domeniul agroalimentar

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza Impactului de Reglementare efectuată la proiectul Hotărîrii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar
Data:	03.05.2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Subdiviziunea:	Direcția medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală
Persoana responsabilă și datele de contact:	Mereuță Albina Tel. 022 204 530, e-mail: albina.mereuta@maia.gov.md

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Problema care a impus elaborarea acestui proiect de lege este riscul introducerii pe piața internă produselor alimentare nesigure, necompetitive și necalitative care ar cauza punerea în pericol a sănătății consumatorului și a sănătății publice.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

În vederea asigurării unui nivel înalt de sănătate umană, animală și a plantelor în beneficiul cetățenilor Republicii Moldova și pentru a garanta buna funcționare a pieței interne, legislația națională conține un set de norme armonizate menite să prevină, să elimine sau să reducă nivelul de risc pentru sănătatea umană, animală și a plantelor care poate apărea de-a lungul „lanțului agroalimentar”, acest termen fiind folosit într-un sens foarte larg pentru a cuprinde toate procesele, produsele și activitățile asociate alimentelor, producerii și manipulării acestora, precum și norme care (în mod direct sau indirect, de exemplu prin cerințe de siguranță privind furajele) garantează că ele sunt sigure și proprii consumului uman. De asemenea, setul include norme cunoscute drept legislația sanitar-veterinară și fitosanitară, care vizează riscurile pentru sănătatea animală și a plantelor în general, precum și norme privind identitatea, sănătatea și calitatea materialului de reproducere a plantelor. Astfel, prin acest cadru normativ vast se reglementează riscurile pentru sănătate în sens strict (riscurile la adresa integrității oamenilor, a animalelor și a plantelor pe care le reprezintă dăunătorii, bolile, contaminanții microbieni și chimici și alte pericole) și, de asemenea, păstrarea calităților inerente necesare în vederea asigurării unui start sigur al producției de plante și a unor metode de producție reglementate (de exemplu, bunăstarea animalelor, agricultura ecologică, indicațiile geografice, materialul de reproducere a plantelor). De asemenea, setul cuprinde normele stabilite cu scopul de a asigura furnizarea de informații consumatorilor și de a garanta existența unor practici comerciale corecte în cadrul comerțului cu produse din lanțul agroalimentar.

Acest proiect stabilește cadrul pentru efectuarea controalelor oficiale și a altor activități oficiale vizând animalele, plantele și mărfurile care intră în Republica Moldova din alte țări, în vederea protejării sănătății umane, animale și a plantelor, a bunăstării animalelor și, în ceea ce privește organismele modificate genetic (OMG) și produsele de protecție a plantelor, protecția mediului. Totodată, prevede necesitatea efectuării controalelor oficiale asupra anumitor transporturi de animale și de mărfuri la postul de inspecție la frontieră, în acest scop, fiind necesară desemnarea posturilor de inspecție la frontieră. Astfel, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, autoritate competentă și responsabilă de efectuarea controalelor oficiale, desemnează posturile de inspecție la frontieră și verifică activitatea acestora. La necesitate, să efectuează controale pentru a determina dacă se respectă cerințele minime pentru desemnarea menționată în proiectul de Lege. În acest sens, se stabilesc normele detaliate, denumite „cerințe minime”. La fel, este prevăzută retragerea desemnării postului de inspecție la frontieră, în cazul în care acesta încetează să mai respecte cerințele pentru desemnare în cazul tuturor sau al anumitor categorii de animale, plante și mărfuri pentru care desemnarea a fost efectuată.

Controalele oficiale ar trebui să fie minuțioase și eficiente și să asigure aplicarea corectă a legislației, astfel încât controalele oficiale să nu reprezinte o povară pentru operatorii din domeniul alimentar, autoritățile competente ar trebui să organizeze și să conducă activitățile oficiale de control luând în considerare nevoile operatorilor, dar

neafectând interesele consumatorilor și totuși limitând controlul excesiv. Însă, este necesar ca controale oficiale să fie efective și eficiente pentru a atinge scopul final-garantarea siguranței și calității alimentelor.

Informația privind îndeplinirea Programului acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale și prevenirea transmiterii bolilor de la animale la om pentru anul 2022 se prezintă în următorul tabel.

Îndeplinirea programelor de monitorizare

N/o	Denumirea programului național	Nr. de vaccinări/probe/masuri realizate 2020	Nr. de vaccinări /probe/ masuri realizate 2021	Nr. de vaccinări /probe/ masuri realizate 2022	Nr. de vaccinări /probe pozitive 2020	Numărul de vaccinări / probe pozitive 2021	Nr. de vaccinări /probe pozitive 2022
1.	Vaccinări conform Programului acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale și prevenirea a transmiterii bolilor de la animale la om, aprobat prin Ordinul nr.485/2021	1787975	275363	556666	-	-	-
2.	Cercetări conform Programului acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, și prevenirea a transmiterii bolilor de la animale la om, aprobat prin Ordinul nr. 485/2021	378945	95104	41759	137	39	769
3.	Programul National de control al <i>Salmonellei</i> control oficial, aprobat prin Ordinul nr.281 din 04.07.2019	187	254	270	1	-	13

Analiza datelor din table:

În anul 2022, Programul strategic a fost îndeplinit în proporție de 56%, cercetări conform programelor au fost mai puține, neconformitățile probelor prelevate reies din particularitățile morfologice ale acestora și prelevări de noi probe implică cheltuieli suplimentare.

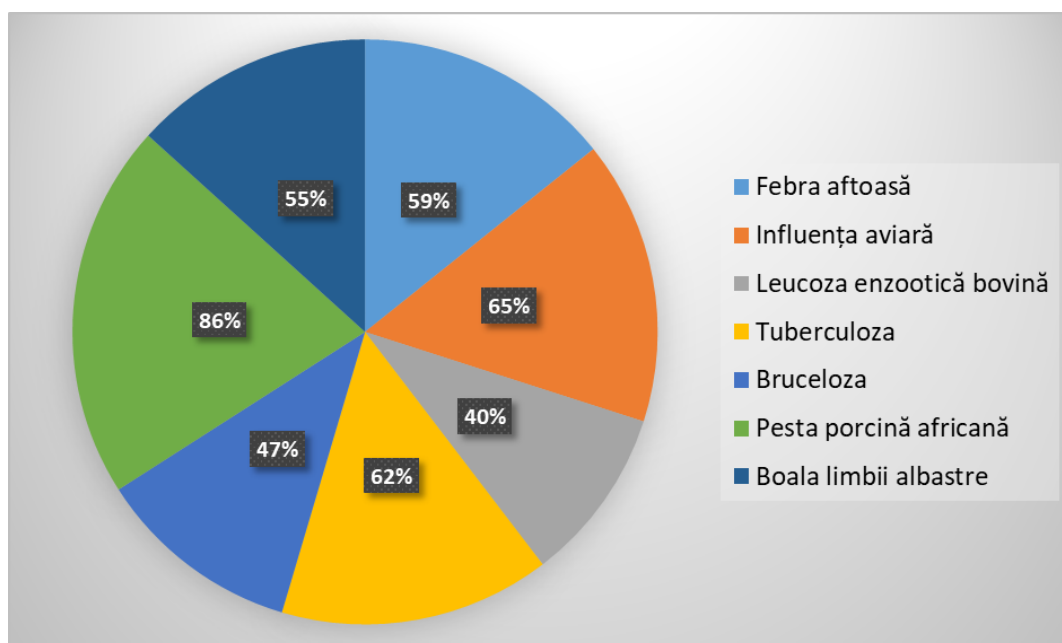
Cuantumul probelor neconforme se încadrează în limitele admisibile, marja respectivă fiind până la 0,05%.

Pentru anul 2023, se pune drept scop intensificarea supravegherii la pesta porcină africană la porcii din gospodăriile private și mistreți precum și intensificarea supravegherii pasive a efectivelor aviare la Boala de Newcastle și Influența Aviară, dar și potențarea supravegherii active a rabiei.

La fel, se pune drept obiectiv nou implementarea unui program de monitorizare a encefalopatiilor spongiforme la bovine, conform prevederilor Hotărârii Guvernului 404/2016 *pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind stabilirea măsurilor de control și combatere a anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă la animale*.

Analizând datele referitoare la acțiunile de supraveghere sanitar - veterinară a bolilor înalt contagioase deducem că cea mai mare pondere o au supravegherea la influența aviară fapt ce este în concordanță cu necesitățile dictate de situația epizootică din regiune. Cea mai mică pondere o deține supravegherea la Febra Aftoasă datorată faptului că Republica Moldova este liberă de această boală din anul 2009 recunoscut oficial de către Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor.

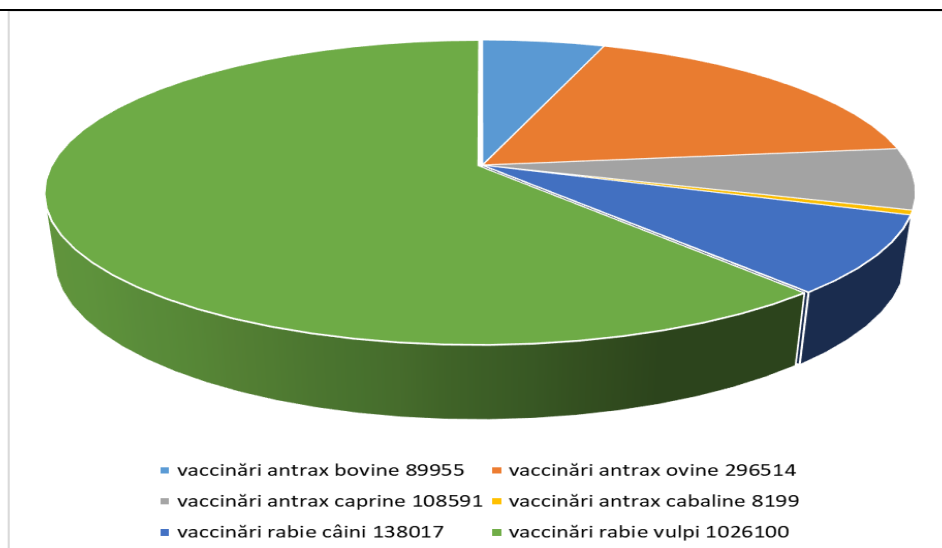
Îndeplinirea acțiunilor de supraveghere sanitar-veterinară a bolilor contagioase concluzionăm că cel mai mare volum de acțiuni la constituit screening-ul la bruceloză și Leucoza Enzootică Bovină și Pesta Porcină Africană (PPA), Influența Aviară etc., boli strategice importante pentru statutul de sănătate al animalelor pentru comerțul inter și extern cu acestea sau produse obținute de la ele, însă care nu a atins cifrele planificate datorită descreșterii numărului de animale, precum și angajării tardive a medicilor/ felcerilor veterinari în cadrul circumscripțiilor sanitar veterinar.

Îndeplinirea programelor de monitorizare a bolilor la animale

Controlul zoonozelor este un obiectiv primordial al Agenției, astfel din diagrama de mai sus observăm că în mare parte obiectivele stabilite au fost îndeplinite în proporții situate între 40% și 86%.

Bolile cu caracter zoonotic, vor continua să rămână strategice reieșind din riscurile majore pe care le prezintă pentru societate și în deosebi tuberculoza incidența căreia este destul de înaltă în rândul populației umane.

Numărul vaccinărilor efectuate pe parcursul anului 2022

Aplicarea vaccinărilor ca măsură de profilaxie specifică este esențială în controlul bolilor la animale, astfel pe parcursul anului 2022 au fost supuse vaccinărilor animalele susceptibile și expuse riscului anumitor boli.

Autoritățile competente acționează în interesul operatorilor și al publicului larg asigurând în mod constant menținerea și protejarea standardelor ridicate de protecție instituite prin legislație cuprinzând tot lanțul agroalimentar, prin intermediul unor măsuri și norme la nivelul întregului lanț agroalimentar verificate și monitorizate prin controalele oficiale.

Operatorii ar trebui să coopereze pe deplin cu autoritățile competente pentru a asigura buna desfășurare a controalelor oficiale.

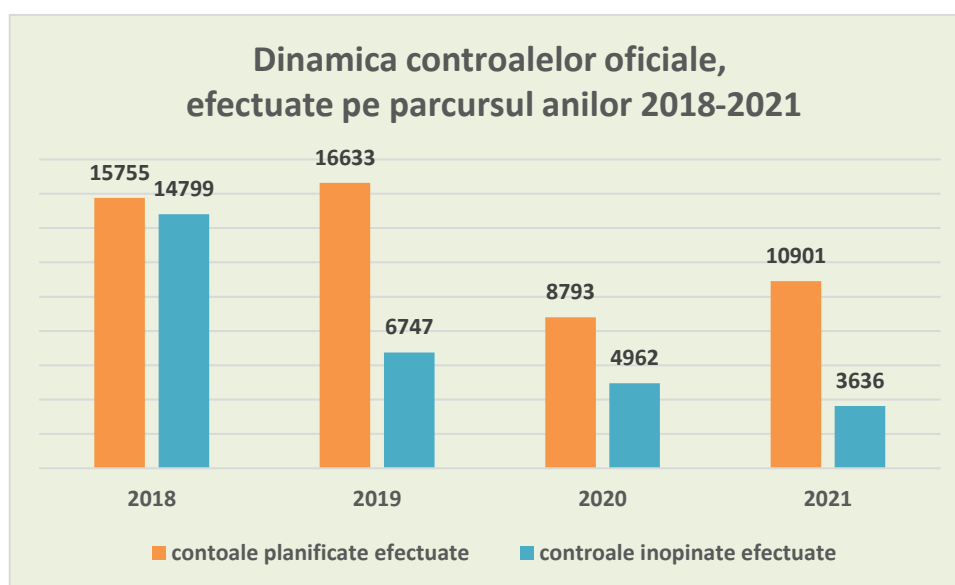

Fig. nr.1

Din analiza datelor prezentate în Fig. nr.1 remarcăm faptul că numărul controalelor atât planificate cât și inopinate sunt în evidentă descreștere.

Aceasta denotă schimbări majore în sistemul de control a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor- autoritatea care are misiunea de a asigura implementarea politicilor statului în domeniile orientate spre garantarea siguranței alimentelor și a calității produselor alimentare, a alcoolului etilic și producției alcoolice, întreținerea unui sistem de măsuri publice menite să asigure sănătatea animală și protecția plantelor, inofensivitatea produselor alimentare și a materiei prime, precum și protecția consumatorilor în domeniul alimentar.

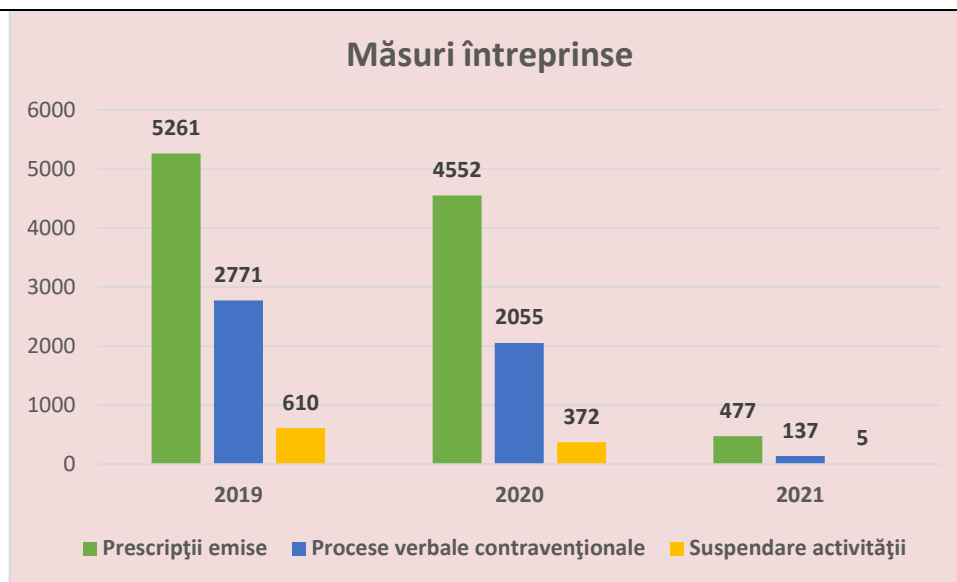

Fig. nr.2

De asemenea, pe parcursul ultimilor ani se evidențiază o scădere bruscă a acțiunilor pentru asigurarea conformității operatorilor, care atestă responsabilitatea sporită a operatorilor din domeniul alimentar.

Astfel, în vederea asigurării unei aplicări uniforme a normelor de control oficial ar trebui să se stabilească norme comune care să reglementeze acțiunile pe care autoritățile competente și operatorii ar trebui să le întreprindă în cazul în care există suspiciunea unei neconformități, precum și în cazul transporturilor neconforme și al transporturilor care pot prezenta un risc pentru sănătatea umană, a animalelor sau a plantelor, pentru bunăstarea animalelor și pentru mediu.

Ajustarea legislației naționale este necesară pentru a contribui la asigurarea pieței interne cu produse de origine animală și non animale. Această legislație vizează domenii care includ comerțul interior și exterior, eradicarea bolilor, controalele sanitar-veterinare și fitosanitare, notificarea bolilor și, de asemenea, contribuie la siguranța alimentelor și a furajelor.

Armonizarea cadrului normativ național cu cel al Uniunii Europene ar impulsiona și ar eficientiza sistemul de control și ar spori competitivitatea produselor alimentare pe plan extern.

Legislația Uniunii referitoare la bunăstarea animalelor prevede obligația proprietarilor de animale, a crescătorilor de animale și a autorităților competente de a respecta cerințele privind bunăstarea animalelor, care asigură animalelor un tratament fără cruzime și evită să provoace acestora durere sau suferință. Normele respective pot îmbunătăți calitatea și siguranța alimentelor de origine animală.

Autoritățile competente ar trebui să efectueze periodic controale oficiale, în funcție de riscuri și cu frecvența corespunzătoare, în toate sectoarele și cu privire la toți operatorii, activitățile, animalele și bunurile reglementate prin legislația națională privind lanțul agroalimentar. Frecvența controalelor oficiale ar trebui stabilită de către autoritățile competente având în vedere necesitatea de ajustare a efortului de control în funcție de riscul existent și de nivelul de conformitate preconizat în diferite situații, inclusiv posibilele cazuri de încălcare a legislației prin intermediul unor practici înșelătoare sau frauduloase. În consecință, atunci când se ajustează eforturile de control, ar trebui să se țină cont de probabilitatea de neconformitate cu toate domeniile legislației privind lanțul agroalimentar care intră sub incidența prezentului regulament. Cu toate acestea, în unele cazuri, în vederea emiterii unui certificat sau a unui atestat oficial, reprezentând o condiție prealabilă pentru introducerea pe piață sau pentru circulația animalelor sau bunurilor, legislația prevede obligația de efectuare a controalelor oficiale indiferent de nivelul de risc sau de probabilitatea de neconformitate. În astfel de cazuri, frecvența controalelor oficiale este impusă de necesitățile de certificare sau de atestare.

Controalele oficiale ar trebui să fie minuțioase și eficiente și să asigure aplicarea corectă a legislației naționale. Întrucât controalele oficiale pot reprezenta o povară pentru operatori, autoritățile competente ar trebui să organizeze și să conducă activitățile de control oficial luând în considerare interesele operatorilor și limitând această povară la ceea ce este necesar pentru efectuarea unor controale oficiale efective și eficiente.

Pentru a consolida eficiența sistemului de control oficial, pentru a asigura alocarea optimă a resurselor de control oficial pentru controalele la frontieră și pentru a facilita asigurarea respectării legislației naționale privind lanțul agroalimentar, ar trebui să se instituie un sistem comun integrat de controale oficiale la posturile de inspecție

la frontieră, care să înlocuiască actualul cadru de control fragmentat, pentru a aborda toate transporturile care, având în vedere riscul pe care îl pot prezenta, ar trebui să fie supuse controalelor la intrarea în țară.

Controalele oficiale efectuate asupra animalelor și a alimentelor care intră în pe piața internă și cele exportate sunt de o importanță esențială pentru a asigura respectarea legislației aplicabile în particular, a normelor stabilite pentru a proteja sănătatea umană, a plantelor, a animalelor și a bunăstării animalelor. Aceste controale oficiale ar trebui să fie realizate înainte ca animalele sau alimentele să fie puse în liberă circulație pe piață. Frecvența controalelor oficiale ar trebui să țină seama în mod adecvat de riscurile pe care animalele și alimentele introduse pe piață le-ar putea prezenta pentru sănătatea umană, a animalelor având în vedere antecedentele operatorului în ceea ce privește conformitatea cu cerințele prevăzute în legislația națională privind lanțul agroalimentar, controalele deja efectuate asupra animalelor și alimentelor în țara terță în cauză, precum și garanțiile oferite de țara terță conform cărora animalele și alimentele exportate către Republica Moldova îndeplinesc cerințele prevăzute de legislația națională.

Controalele și alte activități oficiale ar trebui să se bazeze pe metode de analizare, testare și diagnosticare care să îndeplinească standarde științifice actuale și să ofere rezultate solide, fiabile. Prin urmare, metodele utilizate de către laboratoarele oficiale, precum și calitatea și uniformitatea datelor generate de analize, teste și diagnosticări ar trebui să fie îmbunătățite în mod continuu.

Pentru efectuarea controalelor oficiale și a altor activități oficiale care sunt destinate să identifice posibile încălcări ale normelor, inclusiv cele care au loc prin practici înșelătoare sau frauduloase, precum și în domeniul bunăstării animalelor, autoritățile competente ar trebui să aibă acces la date tehnice actualizate, fiabile și coerente, la rezultatele cercetărilor, la tehnicile noi și la expertiza necesară pentru a aplica corect legislația.

Sănătatea animală și bunăstarea animalelor reprezintă factori importanți care contribuie la calitatea și siguranța alimentelor, la prevenirea răspândirii bolilor animale și la tratamentul uman al animalelor. Astfel, pentru implementarea politicii prioritare de stat privind siguranța și calitatea produselor alimentare de origine animală este necesar să se stabilească, un cadru armonizat de norme generale pentru organizarea controalelor oficiale conform practicilor UE.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Cauzele care au dus la apariția problemei sunt:

1. Plasarea pe piață a produselor alimentare necalitative;
2. Stabilirea noilor cerințe de siguranță și de calitate a produselor alimentare pe piața UE;
3. Punerea în pericol a sănătății consumatorilor;
4. Existența unor neconformități în cadrul legislativ național;
5. Nerespectarea prevederilor existente privind inofensivitatea produselor alimentare;

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Pentru a raționaliza și a simplifica cadrul legislativ general, urmărind în același timp obiectivul unei mai bune reglementări, propunerea integrează în cadrul regulamentului normele aplicabile în prezent controalelor oficiale în domenii specifice reglementate în prezent prin seturi separate de norme (de exemplu, controalele privind reziduurile de medicamente veterinare în animalele vii și în produsele de origine animală, precum și controalele privind sănătatea plantelor).

Funcționarea eficientă a sistemului de controale oficiale este importantă atât pentru exporturile, cât și pentru importurile. Acest fapt poate fi realizat doar prin controale oficiale fiabile și demne de încredere, care să asigure faptul că aplicarea standardelor de siguranță și de calitate ale lanțului agroalimentar este asigurată în mod consecvent, iar așteptările corespunzătoare ale partenerilor comerciali sunt satisfăcute.

Lipsa unei astfel de intervenții în cadrul normativ național va crea dificultăți întru asigurarea inofensivității și a calității produselor alimentare de către operatori și ca consecință ar putea afecta competitivitatea produselor alimentare de origine animală și ar pune în pericol sănătatea umană.

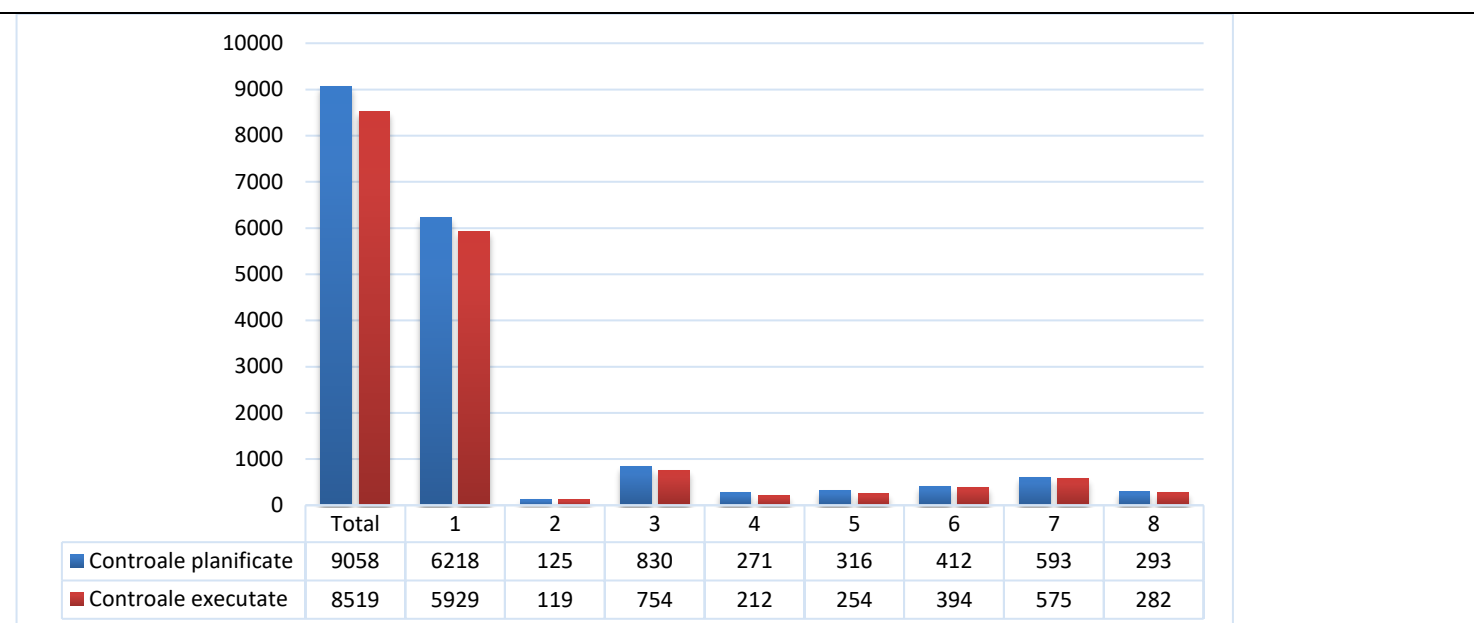

Figura 1

Diagrama îndeplinirii Graficului controalelor pe domenii și subdomenii de control în anul 2022

- 1- Siguranța și calitatea alimentelor
- 2- Producerea și circulația vinului și a produselor alcoolice
- 3- Sanitar-veterinar și zootehnie, subdomeniul sănătatea și bunăstarea animalelor
- 4- Sanitar-veterinar și zootehnie, subdomeniul furajelor
- 5- Sanitar-veterinar și zootehnie, subdomeniul activitate farmaceutică veterinară și asistență medical-veterinară
- 6- Fitosanitar și protecția plantelor, subdomeniul protecția plantelor
- 7- Fitosanitar și protecția plantelor, subdomeniul managementul produselor de uz fitosanitar și fertilizanți
- 8- Fitosanitar și protecția plantelor, subdomeniul semincer.

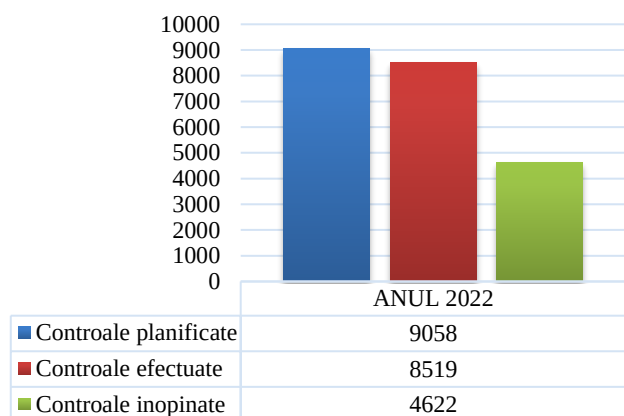
Pe parcursul anului 2022 asupra activității de întreprinzător au fost efectuate și 4622 controale inopinate, dintre care: 688 (14,88%) în baza petițiilor, 650 (14,06%) în baza sesizărilor, 631 (13,65%) autosesizări și 2653 (57,40%) controale inițiate în baza cererii agentului economic pentru eliberarea actului permisiv și/sau licenței.

În pofida abordării integrate de mai sus, din motive istorice, controalele oficiale efectuate în domeniul sănătății animalelor (atât asupra mărfurilor autohtone, cât și a celor din import) și controalele oficiale privind reziduurile de medicamente veterinare au rămas reglementate separat. În plus, anumite sectoare aparținând lanțului alimentar – și anume sănătatea plantelor, materialul de reproducere a plantelor (MRP), subprodusele de origine animală (SOA) – nu au fost incluse în domeniul de aplicare al regulamentului, pentru acestea fiind elaborate regimuri sectoriale specifice.

Prezenta propunere urmărește să stabilească un set unic de norme aplicabile controalelor oficiale în toate aceste sectoare.

În proiectul de lege sunt stabilite norme armonizate care reglementează activitățile de control oficial efectuate de către autoritatea competentă, cu scopul de a crea o abordare integrată și uniformă a controalelor oficiale de-a lungul lanțului alimentar. Proiectul de lege prevede un cadru general pentru controalele oficiale efectuate în sectoarele vizate de legislația privind furajele și alimentele și de normele privind sănătatea și bunăstarea animalelor, stabilind norme care reglementează atât organizarea, cât și finanțarea unor astfel de controale.

Controale de stat asupra activității de întreprinzător, conform Ordinului nr. 435 din 19.11.2021 și controale inopinate

Controale inopinate asupra persoanelor care practică activitate de întreprinzător, conform Legii nr.131/2012

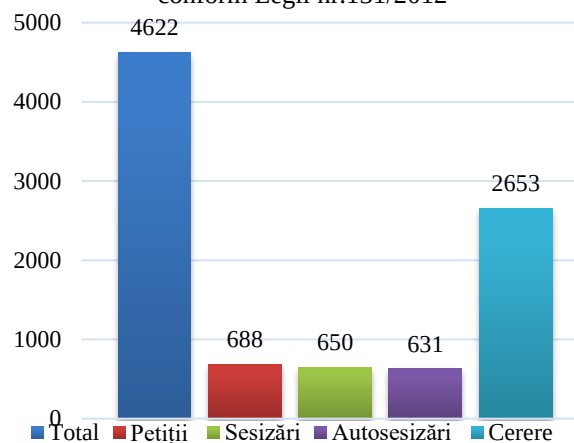

Figura 2

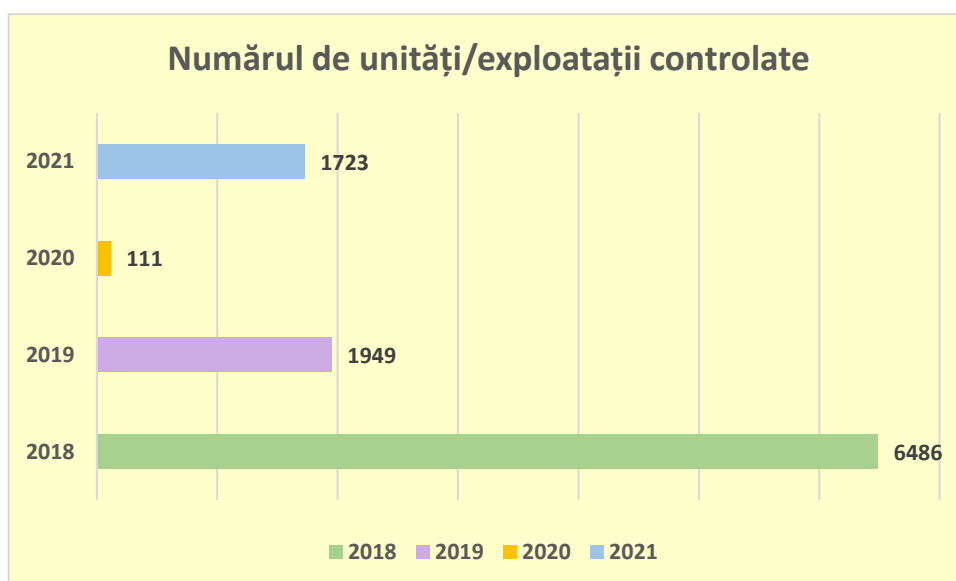
Diagrama controalelor asupra activității de întreprinzător (planificate și inopinate)

Sistemul de control în domeniul sanitar-veterinar

La nivelul unităților/exploatațiilor în care sunt menținute animale de fermă se realizează anual controale oficiale, efectuate în conformitate cu prevederile Legii nr. 50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor și a Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, frecvența de efectuare a acestora fiind stabilită în baza unor factori de risc asociați fiecărei categorii de unitate supusă controlului sanitar - veterinar.

Inspectorii din subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor au supus controlului oficial toate tipurile de unități: ferme de animale, ferme de carantină, tabere de vară, stâne, târguri de animale, gospodării individuale, grădini zoologice, canise, magazine pentru comercializarea animalelor, menajerii, mijloace de transport implicați în transportul animalelor vii; controlul în practică medicilor veterinari oficiali (inspectorii ANSA) se efectuează de cel puțin o dată pe an la toate exploatațiile de animale din țară, iar în cadrul acestor inspecții se verifică sănătatea animalelor, bunăstarea animalelor, precum și sistemul de identificare și trasabilitate a animalelor.

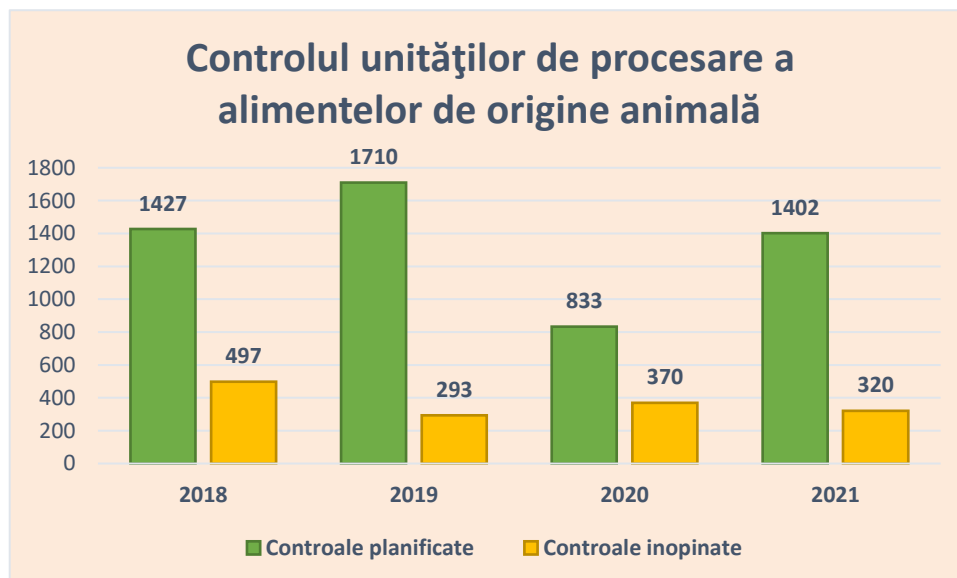
Numărul de unități/exploatații controlate

Din analiza datelor tabelului de mai jos pe parcursul anilor 2018-2021 evidențiem faptul că numărul unităților/ exploatațiilor supuse controlului a scăzut aproape întreit. Totuși sistemul de control trebuie să fie unul suficient de efectiv pentru asigurarea implementării politicii de bază pe domeniul siguranței alimentelor.

Sistemul de control al unităților de procesare a alimentelor de origine animală

Baza legală pentru efectuarea controalelor oficiale în domeniul fabricării produselor alimentare de origine animală o constituie Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și Legea nr. 50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor, prevederile căreia sunt armonizate cu Regulamentul (CE) nr. 882/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004.

Acțiunile pentru asigurarea conformității operatorilor

N/o	Acțiuni/Măsurile întreprinse	Nr. în 2018	Nr. în 2019	Nr. în 2020	Nr. în 2021
1.	Prescripții /procese verbale de control emise	618	1298	-	-
2.	Procese verbale de sancționare	163	176	126	183
3.	Suspendare activității	33	9	28	63

Sistemul de control al importurilor de animale vii, plante și alimente

Baza legală a controlului oficial la importul plantelor prevăzut în Legea nr. 228/2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară, prin Capitolul VI Importul, exportul, comercializarea și utilizarea plantelor și produselor vegetale, iar la importurile animalelor vii și alimentelor este descris în Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară, Capitolul VIII importul, tranzitul și exportul mărfurilor supuse controlului sanitar-veterinar de stat.

Realizarea obiectivelor a avut loc prin controalele efectuate la mărfurile de import, prelevarea probelor, instruirea inspectorilor și a operatorilor economici privind înregistrarea în sistemul TRACES NT și ale activității expuse în prezentul raport.

INFORMAȚIE PRIVIND RETURUL MĂRFURILOR ÎN ANUL 2022

Țara care a efectuat returul	Denumirea mărfii	Țara de origine	Cantitatea
Moldova	Unt	Ucraina	11 tone
Moldova	Mandarine	Grecia	20 tone
Moldova	Pește congelat	Spania	25 tone

Moldova	Pește congelat	Spania	26tone
Moldova	Pește congelat	Lituania	26tone
Moldova	Produse de brutărie	Ucraina	8,2 tone
Moldova	Roșii	Turcia	17 tone
Moldova	Carne porc	Polonia	20,8 tone
Moldova	Nuci în coajă	Turcia	19,7 tone
Moldova	Pește congelat	Lituania	20,073tone
Moldova	Cafea	Romania	70 kg
Moldova	Produse alimentare diverse	Ucraina	33 kg
Moldova	Pește congelat	Lituania	20 tone
Moldova	Carne bovina Carne porc	Romania	80 kg 20 kg
Moldova	Fructe uscate	Ucraina	6,9 tone
Moldova	Pește uscat	Ucraina	6,9 tone

Acțiuni pentru asigurarea conformității operatorilor

N/o	Acțiuni/Măsurile întreprinse	Nr. în 2022
1.	Nr. de loturi neconforme	186
2.	Nr. de loturi returnate	16

Cadrul
actual privind
oficiale

normativ
controalele
reglementează

doar hrana pentru animale, produsele alimentare și normele de sănătate și de bunăstare a animalelor, iar segmentul de origine non-animală nefiind acoperit de legislație, or transpunerea Regulamentelor menționate vine întru stabilirea clară și a prevederilor legale asupra sectorului non-animal, de funcționare a autorității competente, și de stabilire a normelor corecte de efectuare a controalelor oficiale, în vederea respectării cerințelor minime la care se conformează statele Uniunii Europene. Astfel, fără o intervenție de reglementare, riscul de a crea în permanență bariere în calea comerțului, de a îngreuna activitatea autorității competente și de a nu asigura inofensivitatea produselor alimentare pe întreg lanțul trasabilității, rămâne unul persistent.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Prevederile Legii nr.50/2013 stabilește regulile generale privind modul de efectuare a controalelor oficiale în vederea verificării conformității cu normele referitoare la:

a) prevenirea, eliminarea sau reducerea pînă la niveluri admisibile a riscurilor pentru sănătatea umană și cea animală, fie direct, fie prin intermediul condițiilor de mediu;

b) garantarea unor practici corecte în comerțul cu hrană pentru animale și cu produse alimentare și protejarea intereselor consumatorilor, inclusiv etichetarea hranei pentru animale și a produselor alimentare și alte forme de informare a consumatorilor.

În legislația Uniunii privind lanțul agroalimentar există o serie de dispoziții a căror aplicare nu a fost reglementată sau a fost reglementată doar parțial prin Legii nr.50/2013. În special, normele specifice pentru controalele oficiale privind subprodusele de origine animală nedestinate consumului uman, de asemenea, sănătatea plantelor în mare măsură nu se înscrie în domeniul de aplicare a Legii nr.50/2013, precum și anumite norme privind măsurile de protecție împotriva introducerii în RM a unor organisme dăunătoare plantelor sau produselor vegetale și împotriva răspândirii lor.

În vederea asigurării aplicării corecte a legislației privind lanțul agroalimentar, autoritățile competente ar trebui să fie abilitate să efectueze controale oficiale în toate etapele de producție, prelucrare și distribuție a animalelor și a alimentelor vizate de legislația respectivă. Pentru a asigura realizarea efectivă și minuțioasă a controalelor oficiale, autoritățile competente ar trebui să aibă, de asemenea, competența de a efectua controale oficiale în toate etapele de producție și de distribuție a bunurilor, a substanțelor, a materialelor sau a obiectelor care nu sunt reglementate prin legislația Uniunii privind lanțul agroalimentar, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a investiga pe deplin posibila încălcare a legislației respective și pentru a stabili cauza oricărei astfel de încălcări. Pentru efectuarea eficientă a acestor controale oficiale, autoritățile competente ar trebui să redacteze și să păstreze o evidență al operatorilor vizați de control.

Ca urmare constatăm că actualmente controlul oficial în domeniul agroalimentar este reglementat segmentat printr-un șir de acte normative pe diferite sectoare animal, nonanimal, producție ecologică, organisme modificate genetic etc. dintre care menționăm:

- Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară;
- Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor;
- Legea nr.231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor;
- Legea nr. 119/2018 cu privire la medicamentele de uz veterinar;
- Legea nr.296/2017 privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare;
- Legea nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor;
- Legea nr.66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate;
- Legea nr. 119/2004 privind produsele de uz fitosanitar și fertilizanților;
- Legea nr. 228/2010cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară;
- Legea nr. 115/2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică;
- Legea nr.152/2022 cu privire la reglementarea și controlul organismelor modificate genetic.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Prezentul proiect de lege implică următorul obiectiv:

1. Asigurarea unui nivel înalt de protecție a vieții și sănătății umane bazat pe analiza riscului, prin aplicarea unui sistem modern și performant de supraveghere și monitorizare a proceselor pe întreg lanțul alimentar în vederea asigurării accesului consumatorului final la produse sigure și sănătoase.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunile propuse sunt următoarele:

Opțiunea I - "a nu face nimic";

Situația "a nu face nimic" este descrisă la compartimentul "Definirea problemei".

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Opțiunea II - aprobarea proiectului de Lege privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar;

Prezentul proiect stabilește un cadru legislativ unic pentru organizarea controalelor oficiale în vederea verificării conformității cu legislația Uniunii pe întreg lanțul agroalimentar. Legislația Uniunii Europene care este transpusă prin prezentul proiect prevede cerințe detaliate care trebuie respectate și care impun competențe speciale și mijloace specifice pentru efectuarea controalelor oficiale. În vederea evitării practicilor divergente de asigurare a aplicării normelor, care ar putea pune în pericol sănătatea umană, animală și a bunăstarea animalelor, care ar putea genera o protecție neuniformă a sănătății umane, animale și a plantelor, a bunăstării animalelor, iar în ceea ce privește OMG și produsele de protecție a plantelor, și a mediului, ar putea să perturbe funcționarea pieței interne și ar putea să denatureze concurența, astfel trebuie fie reglementate norme specifice privind controalele oficiale capabile să satisfacă nevoile de control din domeniul respectiv. În special, astfel de norme ar trebui să stabilească cerințe specifice pentru efectuarea controalelor oficiale și frecvența minimă pentru astfel de controale.

Prezentul proiect are drept scop ajustarea și perfecționarea cadrului normativ național privind efectuarea controalelor oficiale în domeniul agroalimentar, de a constitui un cadru juridic consolidat prin abordarea integrată a controlului pentru întreg lanț agroalimentar.

Aceasta va presupune asigurarea inofensivității și calității produselor alimentare, va spori nivelul de protecție împotriva riscurilor pentru sănătatea umană, a animalelor și a plantelor și pentru bunăstarea animalelor, precum și nivelul de protecție a mediului împotriva riscurilor care ar putea fi reprezentate de organisme modificate genetic și de produse de protecție a plantelor.

Proiectul de lege se va aplica controalelor oficiale efectuate pentru verificarea conformității în vederea aplicării legislației în domeniile referitoare la:

1) alimente și siguranța alimentelor, integritatea și salubritatea în orice etapă de producție, prelucrare și distribuție a alimentelor, inclusiv normele care vizează asigurarea practicilor corecte în domeniul comerțului și protejarea intereselor și informațiilor consumatorilor, precum și fabricarea și utilizarea materialelor și a obiectelor destinate să vină în contact cu alimentele;

2) diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic (OMG) pentru producerea de alimente și furaje;

3) furaje și siguranța furajelor, în orice etapă de producție, prelucrare și distribuție a furajelor și de utilizare a acestora, inclusiv normele care să asigure practici corecte în domeniul comerțului și să protejeze sănătatea, interesele și informațiile consumatorilor;

4) cerințele cu privire la sănătatea animalelor;

5) prevenirea și minimizarea riscurilor pentru sănătatea umană și a animalelor determinate de subprodusele de origine animală și produsele derivate;

6) cerințele cu privire la bunăstarea animalelor;

7) măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor;

8) cerințele privind introducerea pe piață și utilizarea produselor de protecție a plantelor și utilizarea durabilă a pesticidelor, cu excepția echipamentelor de aplicare a pesticidelor;

9) producția ecologică și etichetarea produselor ecologice;

10) utilizarea și etichetarea denumirilor de origine protejate, a indicațiilor geografice protejate și a specialităților tradiționale garantate.

Următoarele opțiuni au fost evaluate suplimentar prin comparație cu status quo:

Domeniul de aplicare al proiectului de lege va cuprinde controalele efectuate cu scopul de a verifica respectarea legislației privind măsurile adoptate împotriva dăunătorilor plantelor, a normelor care reglementează producția de material de reproducere a plantelor în vederea introducerii pe piață, precum și a normelor privind subprodusele de origine animală.

Opțiunea: Eficientizare. Cadrul legislativ este îmbunătățit prin clarificarea, simplificarea și eficientizarea dispozițiilor existente privind controalele în sectoarele reglementate în prezent.

Eficientizare + integrare. Cadrul legislativ este îmbunătățit și eficientizat, iar domeniul de aplicare este extins astfel încât să includă sănătatea plantelor și MRP, precum și subprodusele de origine animală (SOA) (finalizând astfel „integrarea” controalelor oficiale de-a lungul lanțului alimentar).

Dispozițiile care reglementează măsurile naționale de asigurare a respectării legislației vor fi aplicabile

Se va include o nouă dispoziție care vizează în mod specific acțiunile care trebuie întreprinse în cazul în care există suspiciunea unei neconformități cu legislația, prin care se va prevedea obligația autorității competente de a efectua investigații cu scopul de a confirma sau de a elimina această suspiciune sau îndoială.

Lista de măsuri posibile care trebuie aplicate în cazul unei neconformități constatate va fi completată: de exemplu, în listă se vor adăuga restricționarea sau interzicerea circulației animalelor, impunerea unor perioade de carantină, sacrificarea sau uciderea animalelor, amânarea sacrificării animalelor, izolarea sau închiderea de unități, închiderea de site-uri internet.

O nouă dispoziție va fi obligația să asigure aplicarea de sancțiuni penale și/sau administrative adecvate operatorilor care nu cooperează în cursul unui control oficial

Principalele prevederi ale proiectului dat vizează:

Vor fi clarificate dispozițiile existente privind o a doua expertiză, astfel încât acest drept să fie aplicabil numai în cazul controalelor oficiale și să includă întotdeauna o analiză a documentelor referitoare la eșantionare, efectuarea de analize, testarea sau diagnosticarea de către un alt expert și, atunci când acest lucru este relevant și fezabil din punct de vedere tehnic, un număr suficient de alte eșantioane oferite operatorului în vederea efectuării unei alte expertize sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, o altă analiză, testare sau diagnosticare efectuate pe eșantionul existent.

Cerințele privind metodele de eșantionare, de analizare, testare și diagnosticare de laborator vor deveni aplicabile controalelor oficiale și altor activități oficiale în toate sectoarele vizate prin regulament (de exemplu, activitățile de supraveghere, monitorizare și investigare în sectoarele sănătatea plantelor și a animalelor).

Acreditarea în conformitate cu EN ISO/IEC 17025 privind „Cerințele generale referitoare la competența laboratoarelor de testare și etalonare” va rămâne o condiție obligatorie pentru desemnarea laboratoarelor oficiale. În această privință, se va clarifica faptul că domeniul acreditării include toate metodele utilizate de laborator pentru analizare, testare sau diagnosticare atunci când funcționează ca un laborator oficial (cu excepția cazurilor care urmează să fie identificate în mod specific prin legislație secundară – de exemplu, în sectorul sănătății plantelor – în care domeniul de aplicare al acreditării ar putea fi limitat la metodele de analizare, testare sau diagnosticare care sunt cele mai semnificative și mai reprezentative). Includerea sănătății plantelor în domeniul de aplicare al regulamentului va însemna că laboratoarele oficiale care efectuează analize, teste sau diagnostici în acest sector vor trebui să fie acreditate în conformitate cu EN ISO/IEC 17025.

Prevederile ce țin de controalele oficiale privind introducerea de hrană pentru animale și produse alimentare provenind din alte țări vor fi reformulate în vederea creării unui set comun de norme aplicabile tuturor controalelor efectuate asupra animalelor și mărfurilor care intră în RM.

Autoritatea competentă va fi abilitată să modifice categoriile menționate mai sus și să stabilească o listă detaliată a animalelor și a mărfurilor specifice care ar trebui supuse controalelor (inclusiv codurile NC respective). De asemenea, autoritatea competentă va avea competența de a defini cazurile și condițiile în care animalele și mărfurile pot fi exceptate de la aceste controale.

Se va institui un document sanitar comun de intrare (DSCI), care va fi reglementat prin norme bazate pe practicile actuale. DSCI va fi utilizat de către operatori pentru notificarea prealabilă obligatorie privind sosirea transporturilor de animale și mărfuri, precum și de către autoritățile competente pentru a înregistra controalele asupra transporturilor respective și toate deciziile luate. Autoritatea competentă este împuternicită să stabilească formatul DSCI, modalitățile de utilizare a acestuia, precum și cerințele minime de timp privind notificarea prealabilă a transporturilor la punctele de inspecție la frontieră.

De asemenea, se va stabili un set comun de norme pentru efectuarea controalelor asupra transporturilor de animale și mărfuri (inclusiv cele de natură necomercială) supuse controalelor la frontiere. Toate transporturile vor fi supuse unor controale ale documentelor și de identitate, în timp ce controalele fizice vor fi efectuate cu o frecvență ce va depinde de riscul prezentat de fiecare animal/marfă sau categorie de animale/mărfuri în parte.

Se vor modifica dispozițiile care detaliază măsurile ce trebuie aplicate în caz de suspiciune și în cazul transporturilor neconforme cu legislația. Modificările vor avea ca scop sporirea eficienței prin simplificarea procesului decizional al PIF-urilor, prin clarificarea măsurilor pe care ar trebui să le adopte autoritatea competentă ale acestor PIF-uri și prin asigurarea faptului că se iau în considerare pe deplin particularitățile sectoarelor vizate.

Urmare a ajustării cadrului normativ, noul proiect de Lege privind controalele oficiale va îmbunătăți legislația națională, oferind mediului de afaceri și instituțiilor de stat reglementări comprehensive și consolidând sistemul juridic în ceea ce privește normele integrate care acoperă întregul lanț agroalimentar.

Normele armonizate au fost stabilite pentru a preveni, elimina sau a reduce nivelul de risc pentru oameni, animale și plante, de-a lungul lanțului agroalimentar. Controalele oficiale, efectuate de autoritatea competentă au rolul de a verifica dacă aceste norme sunt puse în aplicare în mod corect.

Noile norme revizuiesc sistemul actual. Acestea vor oferi un cadru unic pentru toate controalele oficiale de-a lungul lanțului agroalimentar. Întreprinderile și autoritățile vor beneficia de reducerea sarcinilor administrative, de procese mai eficiente și de controale consolidate. Consumatorii vor beneficia de o mai mare transparență în ceea ce privește modul în care sunt efectuate controalele pentru a asigura siguranța alimentară și standarde ridicate în ceea ce privește sănătatea plantelor, sănătatea și bunăstarea animalelor și pentru a preveni fraudă.

Controalele oficiale constau în controale efectuate de autoritatea competentă pentru a verifica dacă întreprinderile respectă normele ce trebuie implementate în lanțul agroalimentar. Aceste norme se referă la siguranța și calitatea alimentelor și a furajelor, la sănătatea plantelor, la sănătatea și bunăstarea animalelor. Acestea se aplică, de asemenea, produselor din lanțul agroalimentar care intră în țară din alte țări.

Acest proiect de Lege oferă norme de control cuprinzătoare, bazate pe riscuri, de-a lungul lanțului agroalimentar. Acest lucru va permite autorității competente să-și plaseze resursele acolo unde sunt cele mai necesare. Normele rigide și inflexibile sunt revocate, iar un sistem IT mai integrat va permite autorității competente o abordare mai modernă a urmăririi practicilor comerciale.

Noile norme extind domeniul de aplicare al Legii anterioare, în special pentru a acoperi normele privind sănătatea plantelor; subproduselor de origine animală; normele pentru cazurile și condițiile în care se pot efectua controale de identitate și controale fizice vizând anumite mărfuri la punctele de control și în care se pot efectua controale documentare la distanță de posturile de inspecție la frontieră, inclusiv normele privind desemnarea punctelor de inspecție și cerințele minime pentru posturile de inspecție la frontieră.

Totodată, proiectul prevede norme mai specifice pentru mai multe domenii deja acoperite, de exemplu, sănătatea și bunăstarea animalelor. De asemenea, proiectul prevede să fie aprobate cerințele de control la nevoile specifice de aplicare a legii din fiecare sector. Un exemplu important este stabilirea unor frecvențe minime de control atunci când riscurile o justifică.

Operatorii din toate etapele de producție, prelucrare și distribuție care operează cu animale, plante, alimente, furaje, bunuri, substanțe, materiale sau echipamente sunt reglementați de noile norme.

Prin această abordare bazată pe riscuri, frecvența controalelor va fi legată de riscurile pe care le prezintă un produs sau un proces în ceea ce privește fraudă, sănătatea, siguranța, bunăstarea animalelor sau, în anumite cazuri, mediului înconjurător. Alți factori incluși în evaluarea riscului sunt, de exemplu, istoricul de conformitate al operatorului sau probabilitatea ca consumatorii să fie induși în eroare cu privire la proprietățile, calitatea, compoziția sau țara de proveniență a alimentelor.

Astfel de controale orientate vor elibera resurse pentru a se concentra asupra domeniilor în care aplicarea legii trebuie să fie prioritară.

Totodată, un set comun de norme se va aplica controalelor la frontieră efectuate asupra animalelor, a produselor de origine animală, a plantelor și a altor produse și bunuri care prezintă un risc pentru sănătate, siguranță, bunăstarea animalelor sau, în anumite cazuri, pentru mediu, și care trebuie să fie canalizate prin intermediul punctelor de control la frontieră.

Frecvența controalelor trebuie ajustată în funcție de riscuri, legată de un sistem informatizat modernizat de gestionare a datelor și informațiilor privind controalele, va distribui resursele către riscuri. Prin urmare, acest nou sistem va fi mai puțin împovărat pentru autoritățile de control și pentru industrie.

În acest context, menționăm și necesitatea modificării Legii nr.131/2012 privind controlul de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător prin ajustarea prevederilor ce țin de frecvența controalelor, măsuri restrictive etc. Astfel, ca urmare a aprobării prezentului proiect de lege se va iniția modificarea Legii nr.131/2012.

Planurile de control al activității vor trebui să respecte cerințe comune pentru a asigura controale oficiale eficiente și eficace. Se va introduce un document sanitar comun de intrare pentru transporturile din alte țări.

La fel, se vor aborda normele ce țin de fraudă alimentară, care subminează încrederea consumatorilor, dăunează concurenței și poate compromite siguranța alimentelor și a hranei pentru animale. Prin urmare, noile norme impun efectuarea controalelor oficiale periodice, bazate pe riscuri, pentru a detecta practicile frauduloase sau înșelătoare. Aceasta include verificarea conformității cu standardele de comercializare a produselor agricole. Sancțiunile financiare pentru fraudă vor trebui să reflecte câștigul economic preconizat sau un procent din cifra de afaceri realizată de operatorul fraudulos.

În același timp, noul proiect clarifică și consolidează normele privind cooperarea și asistența administrativă între țări pentru a asigura aplicarea transfrontalieră a normelor privind lanțul agroalimentar. Statele sunt obligate să faciliteze schimbul de informații între autoritățile competente și alte autorități de aplicare a legii, cu privire la posibilele cazuri de neconformitate. Acest lucru permite o urmărire mai rapidă și mai eficientă a cazurilor de neconformitate la nivel transfrontalier.

În plus, un sistem integrat de gestionare a controalelor oficiale (IMSOC) va integra toate sistemele informatice existente (și viitoare), de exemplu TRACES, RASFF și Europhyt, pentru a asigura o utilizare optimă a datelor, pentru a reduce sarcina întreprinderilor și a autorității competente de aplicare a legii și pentru a accelera schimbul de informații între state.

Prevederile acestui proiect de lege sunt armonizate cu prevederile Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 999/2001, (CE) nr. 396/2005, (CE) nr. 1069/2009, (CE) nr. 1107/2009, (UE) nr. 1151/2012, (UE) nr. 652/2014, (UE) 2016/429 și (UE) 2016/2031 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 1/2005 și (CE) nr. 1099/2009 ale Consiliului și a Directivelor 98/58/CE, 1999/74/CE, 2007/43/CE, 2008/119/CE și 2008/120/CE ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 854/2004 și (CE) nr. 882/2004 ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Directivelor 89/608/CEE, 89/662/CEE, 90/425/CEE, 91/496/CEE, 96/23/CE, 96/93/CE și 97/78/CE ale Consiliului și a Deciziei 92/438/CEE a Consiliului **(Regulamentul privind controalele oficiale)**

Gradul de compatibilitate a actelor UE cu proiectul în cauză este reflectat în tabelul de concordanță elaborat conform prevederilor Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.1171/2018.

Prin aprobarea proiectului se va perfecționa sistemul de control în domeniul alimentelor de origine animală, a hranei pentru animale, a sănătății și bunăstării animalelor conform practicilor UE.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

La proiectul de Lege privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar nu s-au identificat opțiuni alternative decât cea de aprobare a proiectului dat, deoarece:

- 1) modificările propuse vin să ajusteze și să perfecționeze cadrul normativ conform practicilor UE;
- 2) modificările propuse vin să înlăture neconformitățile sistemului de control al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor;

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Opțiunea I- A nu face nimic;

Costuri:

Costurile în lipsa intervenției propuse nu s-au identificat.

Beneficii:

Beneficii în lipsa intervenției propuse nu s-au identificat.

Efecte negative:

1. Existența unor neconformități în cadrul legislativ național;
2. Implementarea defectuoasă a prevederilor existente privind inofensivitatea produselor alimentare
3. Controlul inefficient la posturile de control la frontieră.

Riscuri:

1. Răspîndirea bolilor la animale și plante;
2. Apariția pericolului privind siguranța și calitatea produselor alimentare;
3. Neconformarea operatorilor din domeniul alimentar la cerințele de siguranță a produselor alimentare;
4. Tractarea incorectă a unor prevederi din legislația națională;

Impactul:

1. Cadrul normativ național neconform și neunivoc;
2. Produse alimentare de origine animală necalitative
3. Ineficacitatea controalelor oficiale în ceea ce privește verificarea conformității cu cerințele normative;

b¹⁾ Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completînd tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Costuri:

Costurile aferente intervenției statului în domeniul vizat presupun cheltuielile legate de elaborarea și publicarea proiectului de lege respectiv.

Beneficii:

1. Cadru legislativ univoc și coerent, asigurarea unui înalt nivel de protecție a consumatorului;
2. Responsabilizarea operatorilor din domeniul alimentar.
3. Asigurarea armonizării cadrului legislativ național cu prevederile legislației UE;
4. Asigurarea efectuării a controalelor oficiale efectiv și eficiente;
6. Excluderea pericolului de aplicare a practicilor incorecte din partea autorității de control;
7. Creșterea competitivității comercializării a produselor alimentare pe piața externă;
8. Asigurarea inofensivității și calității produselor alimentare conform practicilor UE;
9. Facilitarea circulației animalelor.
10. Asigurarea pieței interne cu producție de origine vegetală calitativă;
11. Evitarea barierelor la import/export a producției vegetale;
12. Protejarea intereselor consumatorului;
13. Fortificarea capacităților de control ale autorității competente;
14. Protejarea teritoriului țării de introducerea în țară a produselor neconforme;
15. Siguranța mărfurilor de origine vegetală plasate pe piața internă și a celor destinate exportului.

Totodată, este de specificat că operatorii care practică activități de import/export a mărfurilor de origine vegetală trebuie să fie conștienți despre obligativitatea respectării cerințelor legale, cerințe care sunt impuse la nivel țărilor unde se dorește ca ajungă marfa, și afacerile cu partenerii străini să fie cu caracter constant.

Riscuri:

Nu s-au identificat riscuri în vederea aprobării proiectului de Lege privind controalele oficiale în domeniul alimentelor, a hranei pentru animale, a sănătății și bunăstării animalelor.

Costuri de conformare:

Prevederile prezentului proiect stabilește costuri de conformare din partea operatorilor din domeniul alimentar în privința efectuării a 2 expertiză de laborator. De asemenea, în cazul în care există un litigiu între autoritatea competentă și operatori, pe baza celei de a doua expertize menționate operatorii pot solicita, pe costul propriu, examinarea documentelor analizei, testării sau diagnosticării inițiale și, după caz, efectuarea unei alte analize, testări sau diagnosticări de către un alt laborator oficial.

Achitarea taxelor pentru serviciile acordate de către laboratoarele de referință se vor efectua conform prevederilor Hotărârii de Guvern nr.994/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor la serviciile prestate de către instituțiile publice „Laboratorul central de testare a băuturilor alcoolice/nealcoolice și a produselor conservate”, „Laboratorul central fitosanitar” și „Centrul Republican de Diagnostic Veterinar”, a Nomenclatorului serviciilor prestate și a tarifelor la acestea.

Impacturile identificate

Din punct de vedere **economic** identificăm un impact major pozitiv asupra competitivității afacerilor, a activităților întreprinderilor mici și mijlocii din domeniul alimentar începând de la producere până la export. Acesta se datorează alinierea la cerințele UE a cadrului normativ național din domeniul care va sconta în timp produse alimentare de origine animală inofensivă și de calitate. De asemenea, va asigura îmbunătăți circulația bunurilor.

Din punct de vedere **social** referindu-ne la sănătatea populației identificăm un impact major pozitiv, care se va reflecta în garantarea calității și inofensivității produselor alimentare.

Astfel, în final menționăm faptul că o dată cu aprobarea prezentului proiect pe întreg lanțul începând de la producere, comercializare până la exportul produselor de origine animală se va asigura inofensivitatea și conformitatea acesteia. Aceasta va influența benefic asupra mediului de afaceri din domeniul alimentar sporind competitivitatea și accesul pe piața UE.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu s-au identificat alte opțiuni alternative.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta	
Riscuri care pot duce la eșecul intervenției nu s-au identificat. Gradul de conformare a prevederilor stabilite prin proiectul prenotat va fi unul optim, deoarece acestea în totalitate vin să garanteze inofensivitatea și calitatea produselor alimentare plasate pe piață conform practicilor UE.	
d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi	
Nu au fost identificate costuri de conformare în vederea implementării prevederilor prezentului proiect din partea operatorilor din domeniul alimentar. Intervenția propusă are impact pozitiv asupra sănătății publice și asupra competitivității afacerilor, a activităților întreprinderilor din domeniul alimentar.	
Concluzie e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați	
În vederea asigurării unui nivel ridicat de protecție a sănătății consumatorilor și garantarea dreptului acestora la produse alimentare sigure, se va opta pentru aprobarea proiectului Lege privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar. Opțiunea propusă va influența pozitiv atât asupra mediului de afaceri din domeniul alimentar, cât și asupra societății prin protejarea și garantarea consumatorilor cu produse sigure și de calitate.	
5. Implementarea și monitorizarea	
a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare	
Implementarea proiectului lege ține de competența Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor. Ca urmare aprobării prezentului proiect vor fi abrogate prevederile Legii nr.50/2013 și a Legii nr.228/2010 Controlul asupra domeniului agroalimentar este exercitat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, în conformitate cu cerințele cadrului normativ național. Comerțul la nivel mondial atrage după sine producerea schimbărilor și unificarea cerințelor față de controalele mărfurilor de origine agricolă la scară europeană și/sau mondială. Este evident că, circulația producției vegetale în cadrul importurilor și exporturilor frecvente, constituie un factor real de risc, care, poate conduce la introducerea, răspândirea și dezvoltarea organismelor de carantină și/sau a organismelor dăunătoare extrem de periculoase, inclusiv a produselor alimentare neconforme. Proiectul în cauză este elaborat în vederea stabilirii măsurilor și cerințelor clare și corecte de efectuare a controalelor oficiale la orice etapă a lanțului alimentar.	
b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea	
În vederea respectării prevederilor legale, pot fi luate următoarele măsuri de implementare: - metode de prelevare de probe și de analiză, incluzând metode de confirmare sau de referință ce trebuie să fie utilizate în cazul unei dispute; - criterii de performanță, parametri de analiză, incertitudinea de măsurare și proceduri pentru validarea metodelor; - reguli referitoare la interpretarea rezultatelor. - Autoritatea competentă trebuie să stabilească proceduri adecvate pentru a garanta dreptul operatorilor, ale căror produse sunt supuse prelevării de probe și analizei, să solicite opinia suplimentară a unui expert; - Autoritatea competentă trebuie să se asigure, în special, că operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale și cei cu activitate în domeniul alimentar pot obține un număr suficient de probe pentru a putea solicita o opinie suplimentară a unor experți. Aceasta se aplică cu excepția situației în care este imposibilă obținerea de probe suplimentare, cum este cazul produselor cu grad înalt de perisabilitate sau în cazul unor cantități foarte mici; - probele trebuie să fie manipulate și etichetate de așa manieră încât să se garanteze atât validitatea legală, cât și cea analitică; - Autoritatea competentă poate stabili reguli detaliate, în special pentru: a) hrana pentru animale și alimentele importate sau care urmează a fi manipulate în zone libere ori în depozite situate în zone libere; b) alimentele și produsele vegetale care urmează a fi introduse în țară și comercializate.	

În scopul de a dezvolta noi metode și tehnici de control în legătură cu controalele oficiale asupra producției agroalimentare, ar trebui să se permită autorității competente să adopte măsuri la nivel național pentru implementarea unor proiecte-pilot care sunt limitate ca timp și domeniu de aplicare. Aceste măsuri ar trebui să asigure verificarea de către autoritatea competentă a respectării de către operatori a tuturor dispozițiilor fundamentale aplicabile producției alimentare, inclusiv a cerinței siguranței și adecvării pentru consumul uman.

Monitorizarea se va efectua în baza următorilor indicatori de performanță:

1. Numărul redus a cazurilor de neconformități la producerea și comercializarea produselor alimentare;
2. Rezultatele analizelor de laborator a produselor alimentare;
3. Numărul petițiilor înaintate de către consumatori;
4. Rata exportului produselor alimentare;
5. Numărul de prescripții, procese verbale de sancționare întocmite;
6. Rezultatele și gradul de realizare a Programelor strategice de monitorizare și control.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Odată cu aprobarea și intrarea în vigoare a prevederilor prezentului proiect impactul pozitiv se va resimți în timp, după o evaluare anuală a implementărilor și respectării prevederilor propuse.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți interesate în promovarea prezentului proiect sunt:

- Consumatorii, care își manifestă interesul firesc față de protejarea sănătății umane și a protejării intereselor sale în privința achiziționării produselor alimentare de origine animală inofensive și calitative;
- Operatorii din domeniul alimentar care sunt obligați să respecte cerințele de siguranță și de calitate în privința produselor alimentare;
- Autoritatea publică interesată (Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor) care are obligația, competența de control și supraveghere a implementării politicilor din domeniul siguranței alimentare și a hranei pentru animale de către operatorii din domeniile respective.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Întru respectarea articolului 9 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional Anunțul de inițiere a elaborării proiectului urmează a fi plasat pe pagina Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și pe pagina web <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-privind-controalele-oficiale-in-domeniul-agroalimentar/10423> .A fost stabilită perioada de înaintare a propunerilor și recomandărilor pe marginea proiectului de lege privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar începând cu data de 03 mai 2023 până pe data de 18 mai 2023.

La fel, în conformitate cu art.5 și 9 din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, precum și a pct.11 subpct.3), din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative aprobată prin Hotărîrea de Guvern nr.23/2019, Anunțul privind inițierea consultărilor publice asupra Analiza Impactului de Reglementare a proiectului Lege privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar urmează a fost plasat pe pagina <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-privind-controalele-oficiale-in-domeniul-agroalimentar/10423> De asemenea, menționăm faptul că Analiza Impactului de Reglementare a proiectului prenotat a fost remis prin scrisoarea nr11-07/1407 din 16.05.2023 spre consultare pentru perioada 16-26 mai 2023 următoarelor asociații:

- Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară
- Asociația Producătorilor de Carne de Porc
- Asociația Națională a Producătorilor de Lapte si Produse Lactate LAPTE
- Asociația Avicultorilor din RM
- Asociația Uniunea Producătorilor din Industria Avicolă din RM
- Patronatul Intreprinderilor Industriei Prelucrătoare de Carne
- Federația Națională a Fermierilor din RM
- AO Asociația Crescătorilor de Bovine, Ovine si Caprine din r. Orhei
- IP Laboratorul central fitosanitar
- Federația Națională a Agricultorilor din Moldova
- UniAgroProtect
- APEF Moldova Fruct

– Uniunea Producătorilor de Nuci din Republica Moldova.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Asupra documentului al AIR din partea Institutului Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară au parvenit propuneri de reformulare a unor expresii pentru a le face mai elocvente în scopul excluderii dualității și percepției acestora. Proiectul a fost redactat conform propunerilor menționate.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alterativă 1	Opțiunea alterativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	+1		
fluxurile comerciale și investiționale	+2		
competitivitatea afacerilor	+2		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	+1		
concurența pe piață	+1		
activitatea de inovare și cercetare	+1		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	+3		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	+3		
situația social-economică în anumite regiuni	0		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă			
nivelul de salarizare			
condițiile și organizarea muncii			
sănătatea și securitatea muncii			
formarea profesională			
inegalitatea și distribuția veniturilor			
nivelul veniturilor populației			
nivelul sărăciei			
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile			
diversitatea culturală și lingvistică			
partidele politice și organizațiile civice			
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	+2		
modul sănătos de viață al populației			
nivelul criminalității și securității publice			
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială			
accesul și calitatea serviciilor educaționale			
accesul și calitatea serviciilor medicale			
accesul și calitatea serviciilor publice administrative			
nivelul și calitatea educației populației			
conservarea patrimoniului cultural			

accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale			
accesul și participarea populației în activități sportive			
discriminarea			
alte aspecte sociale			
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon			
calitatea aerului			
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen			
biodiversitatea			
flora			
fauna			
peisajele naturale			
starea și resursele solului			
producerea și reciclarea deșeurilor			
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile			
consumul și producția durabilă			
intensitatea energetică			
eficiența și performanța energetică			
bunăstarea animalelor			
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)			
utilizarea terenurilor			
alte aspecte de mediu			
<i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i>			